sunnuntai

Hyvin vahattu mestari

Sopivasti muutama päivä ennen Lontoon olympiakisojen avajaisia Madame Tussauds -museossa Lontoossa julkistettiin uusin hahmo. Jamaikalaisten nuorten ympäröimä Usain Bolt -vahanukke on aidon näköinen massiivisia jalkalihaksia myöten.

Pietari Suuren 1700-luvun alussa rakennuttama Kadriorgin palatsi ja sen ympärillä oleva puistoalue on remontissa. Esimerkiksi koko kanava-alue korjataan (vas.). Valmista pitäisi olla, kun puisto täyttää 300 vuotta vuonna 2018. Japanilainen puutarha on pian valmis (kolme kuvaa oikealla). Se oli puiston johtajan Ain Järven haave pitkään. Nyt Järvellä on jo uusi haave: hän haluaisi rakentaa alueelle tuoksupuutarhan.

Puisto, jossa on ajatusta

Kadriorgin puistoalueella Tallinnassa on viehättävää barokkiajan symmetriaa.
Yli 85 hehtaarin puistoalueella on uusi japanilainen puutarha, joka laittaa ajattelemaan elämän kulkua.
Puiston johtaja Ain Järve suunnittelee jo uutta puutarhaa. Siellä pääosassa olisivat tuoksut.

TALLINNA
KAIJA ULMANEN, LÄNSI-SUOMI

Yksi Tallinnan ehdottomista helmistä on Kadriorgin puisto ja -palatsialue raitiovaunumatkan päässä keskustasta. **Pietari Suuren** vuonna 1718 perustama palatsi ja sen ympärille rakennettu puistoalue täyttävät kuuden vuoden kuluttua 300 vuotta.

85 hehtaarin alueella tehdäänkin parhaillaan perusteellisia kunnostustöitä. Työn alla on myös 611 metriä pitkä kanavaverkosto ja kanavia ylittävät kahdeksan siltaa.

Töitä tehdään pieteetillä, ja historiaa kunnioitetaan siellä, missä se on mahdollista.

Esimerkiksi kanavien remontoinnissa käytettävät kivet ovat alkuperäisiä. Silloista seitsemän uusitaan kokonaan, mutta yksi restauroidaan alkuperäiseen muotoonsa. Puiston johtaja **Ain Järve** on erityisen ylpeä siitä, että tämä Tallinnan vanhin säilynyt silta vuodelta 1722 saa ansaitsemansa kohtelun, sillä näin mittava korjausurakka ei ole aina helppo toteuttaa.

– Historiallisessa puistossa rakentamisessa on traagista se, että työkoneet ovat niin isoja, hän huokaa.

Ja vaikka puistoaluetta kunnostetaan, on siellä runsaasti kävelyteitä, kukkaistutusalueita, niittyjä ja lampia, joiden äärellä tunnelmoida.

Puiston viehätys ja kauneus piilevät sen barokkiajalle tunnusomaisessa symmetrisyydessä.

Järve korostaa, että puistolla on myös ihmiselämän kulkuun liittyvä filosofia: esimerkiksi yläkukkatarha symboloi lapsuutta ja askelmat viittä ensimmäistä ikävuotta.

Keskeltä ja sivuilta nousevassa puistossa on alueita, joilta ei näe muualle ("koska ihminen on 40–50-vuotiaana niin keskittynyt vain omaan elämäänsä") ja alueita, joilta näkee pitemmälle ("koska 20–30-vuotias näkee kaiken, kaikki on hänelle mahdollista").

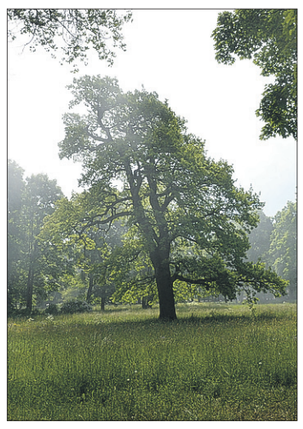

Luonnonmukaista

Parhaiten Kadriorgin puistoalueen filosofian aistii ja havaitsee pienemmän mittakaavan japanilaisessa puutarhassa, joka sijaitsee puiston koillisosassa. Päällisin puolin puisto näyttää olevan valmis, mutta Ain Järven mukaan menee viitisen vuotta ennen kuin kasvillisuus on kasvanut oikeisiin mittoihinsa.

Ain Järve on aina ollut kiinnostunut japanilaisten puutarhojen luonnonmukaisuudesta. Siksi tuntui luontevalta pyytää puiston suunnittelijaksi japanilainen arkkitehti **Masao Sone**. Kahden eri maailman yhdistäminen ei alussa kuitenkaan ollut helppoa.

– Kun Sone siirsi kasveja toiseen paikkaan, minä siirsin ne takaisin.

Näin tapahtui, kunnes Järve tajusi, että japanilainen puutarhasuunnittelija katsoo maisemaa ainakin 20 vuotta eteenpäin.

Masao Sone sai tahtonsa läpi, ja Järve yrittää nyt opetella näkemään, miltä puutarha näyttää viiden vuosikymmenen kuluttua.

Kadriorgin japanilaisessa puutarhassa on esimerkiksi 12 erilaista alppiruusu- ja 7 erilaista atsalealajiketta. Kurjenmiekkojakin on yhdeksän erilaista sinistä lajiketta.

Kasvien ohella tärkeitä ovat myös kivet ja vesi.

Kivet ovat japanilaisessa puutarhassa pyhiä, koska uskomuksen mukaan henget elävät niissä.

Puutarhat ovatkin usein suljettuina Japanissa talvisin, että henget saavat olla rauhassa. Myös Kadriorgin japanilainen puutarha on kiinni talvella.

Valoa ja varjoa

Kasvien, kivien ja vesielementtien kauneus ei tee Kadriorgin japanilaisesta puutarhasta japanilaista. Puutarhassa on myös vahva henkinen ulottuvuus ja se on rakennettu heijastamaan ihmiseloa.

Teetarhatyyppisessä puutarhassa on vain kaksi porttia aivan kuin ihmisen elämässä: syntymä ja kuolema.

Siellä on valoa ja varjoa, kuolemaa ja elämää. Kun edessä on metsä, ei tarvitse kuin katsoa taakse, niin siellä on kukkia.

– Vaikka ihmisen elämässä on välillä ikäviä asioita ja hetkiä, on takana aina jotain kaunista, jota on hyvä muistella, Ain Järve pohtii.

Japanilaisessa puutarhassa ei ole penkkejä. Siellä on tarkoitus kävellä ja meditoida.

Seuraavaksi tuoksuja?

Vuodesta 1990 Kadriorgin puiston johtajana työskennellyt Ain Järve puhuu puistosta kuin omasta lapsestaan. Hän sanookin, että uusi puutarha on kuin vauva: se kaipaa jatkuvaa huomiota ensimmäiset vuodet.

Ja koska japanilainen puutarha alkaa vähitellen valmistua (vielä pitää rakentaa teemaja), on aika laittaa uudet ajatukset hautumaan.

– Olen vuosia miettinyt tuoksutarhan rakentamista. Sellainen on omenapuutarhan muodossa ollut täällä aiemminkin. Tuoksupuutarhassa voisivat kasvaa valkosipuli, tilli ja hyasintti, pääpuutarhuri haaveilee ja lähtee leikkaamaan yläkukkatarhan orapihlajapensaita.

KADRIORGIN PALATSI JA PUISTO

- **Pietari** Suuri alkoi vuonna 1718 rakentaa palatsia, jota keisarinna Katariinan kunniaksi kutsuttiin Jekaterinenthaliksi tai Catherinenthaliksi eli Katariinanlaaksoksi. Viroksi nimi on Kadriorg ja suomeksi Kadrin laakso.
- **Kesäasunnoksi** tarkoitettu barokkilinnan suunnitteli italialainen Niccolo Michetti.
- **Tänä** päivänä palatsissa on Viron taidemuseon ulkomaisen taiteen kokoelma.
- **Palatsin** ympärille rakennettu 85 hehtaarin puistoalue on lähest alusta asti ollut avoin yleisölle.
- **Puiston** kunnostaminen maksaa noin 1,3 miljoonaa euroa. Kustannuksista noin puolet maksaa Tallinnan kaupunki ja puolet EU.
- **Tallinnan** keskustasta pääsee Kadriorgiin helpoiten taksilla tai raitiovaunuilla 1 ja 3, joiden päätepysäkiltä on noin 100 metriä palatsi- ja puistoalueelle.

Esa Urhonen

Kadriorgin palatsialue on näkemisen ja kokemisen arvoinen. Puistoalueelle pääsee kätevästi raitiovaunulla Tallinnan keskustasta. Kuvan yläpiha on vain pieni osa 85 hehtaarin alueesta.